

องค์ประกอบเชิงยืนยันการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงงานอุตสาหกรรม
ที่มีต่อประชาชนในเขตระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก*
CONFIRMATORY FACTOR ANALYSIS OF SOCIAL RESPONSIBILITY OF INDUSTRIAL
PLANTS FOR THE PEOPLE IN THE EASTERN ECONOMIC CORRIDOR

ยุทธจักร อดเจริญ*, สุพานุภ วงศ์ภูดี

Yutthajakr Uttajareem*, Supanupat Wongpudee

คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

Faculty of Business Administration, King Mongkut's University of Technology North Bangkok

*Corresponding author E-mail: supanupat.w@fba.kmutnb.ac.th

บทคัดย่อ

การแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมที่ตรงกับความต้องการของประชาชนจะทำให้กิจการของโรงงานอุตสาหกรรมเกิดความยั่งยืน การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้ในแต่ละองค์ประกอบ และเพื่อตรวจสอบความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ของโมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงงานอุตสาหกรรมที่มีต่อประชาชนในเขตระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก การวิจัยเป็นแบบเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม รวบรวมข้อมูลจากประชาชนในจังหวัดระยอง จำนวน 500 ราย การสุ่มตัวอย่างใช้การสุ่มแบบแบ่งกลุ่มและการสุ่มแบบบังเอิญ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ผลการวิจัยพบว่า การแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงงานอุตสาหกรรมที่มีต่อประชาชนในเขตระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออกที่พัฒนาแล้ว ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ และ 7 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 การดูแลประชาชน ตัวบ่งชี้ที่ค่าน้ำหนักมากที่สุด คือ การชดเชยความเดือดร้อนให้ประชาชนที่ได้รับผลกระทบอย่างเหมาะสม องค์ประกอบที่ 2 การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม ตัวบ่งชี้ที่ค่าน้ำหนักมากที่สุด คือ การจัดช่องทางรับข้อร้องเรียนและข้อคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาผลกระทบจากชุมชน และองค์ประกอบที่ 3 การมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชน ตัวบ่งชี้ที่ค่าน้ำหนักมากที่สุด คือ การสนับสนุนกิจกรรมของชุมชนในด้านต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง การตรวจสอบความกลมกลืนและสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ของโมเดล พิจารณาจากค่า CMIN/DF ค่า CFI ค่า SRMR และค่า RMSEA พบว่า ทุกค่าผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนด ส่วนการพิจารณาความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้ พิจารณาจากค่า Factor Loading ค่า CR และค่า AVE พบว่า ทุกค่าผ่านตามเกณฑ์

คำสำคัญ: องค์ประกอบเชิงยืนยัน, การแสดงความรับผิดชอบต่อสังคม, สิ่งแวดล้อม, เขตระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก

Abstract

Corporate social responsibility truly enhances the operations of industrial factories for sustainable development goals. The purposes of this research were 1) to develop the indicators in each aspect, and 2) to verify the consistency with empirical data of confirmatory factor analysis model on corporate social responsibility of industrial factories for sustainable development goals in the Eastern Economic Corridor (EEC). It was quantitative research. The research instrument used

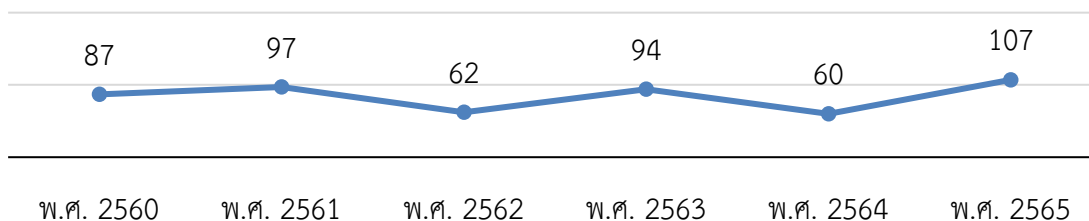
to collect data was a questionnaire. The sample group was 500 subjects living in Rayong Province. Cluster sampling and accidental sampling were implemented to select the participants. The statistics used to analyze the data were percentage, mean, standard deviation, and confirmatory factor analysis. The findings revealed that the corporate social responsibility of industrial factories for sustainable development goals in the Eastern Economic Corridor (EEC) consisted of 3 factors and 7 indicators: the first factor was public care and the indicator with the highest loading was health public compensation, the second factor was environmental care and the indicator with the highest loading was providing channels for receiving public complaints and suggestions of pollution, the third factor was participation in community development and the indicator with the highest loading was constant support of community activities. The results of structural equation model analysis revealed that the model was proved by congruence evaluation criteria including Chi-square minimum discrepancy divided by degree of freedom (CMIN/DF), comparative fit index (CFI), standardized root mean residual (SRMR), and root mean square error of approximation (RMSEA). And all the standard factor loading, composite reliability (CR), and average variance extracted (AVE) were also proved by congruence evaluation criteria.

Keywords: Confirmatory Factor Analysis, Corporate Social Responsibility, Environment, Eastern Economic Corridor (EEC)

บทนำ

ประเทศไทยต้องการยกระดับคุณภาพและพัฒนาไปสู่การเป็นประเทศที่มีรายได้สูงเพื่อผลักดันให้ขึ้นไปอยู่ในกลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้ว จึงได้ต่อยอดความสำเร็จจากโครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก (Eastern Seaboard) มาเป็นโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC) โดยมีการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภค อุตสาหกรรม บุคลากร การศึกษา การวิจัย ธุรกิจ การเงิน เทคโนโลยี และอีกมากมายขึ้นมารองรับ (สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก, 2565) และมีการพัฒนากิจการทางเศรษฐกิจและการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ โดยเริ่มนำร่องในพื้นที่เป้าหมาย 3 จังหวัดในภาคตะวันออกที่มีศักยภาพต่อการดำเนินการพัฒนาใน EEC ได้แก่ ระยอง ชลบุรี และฉะเชิงเทรา (จารุวรรณ เหมยากร, 2565) จึงเป็นเหตุให้นักลงทุนทั้งในประเทศและต่างประเทศสนใจและเข้ามาลงทุนจำนวนมาก จนทำให้พื้นที่อุตสาหกรรมและจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมในพื้นที่ EEC เพิ่มขึ้นจำนวนมาก ส่งผลต่อการเติบโตของเศรษฐกิจในระดับประเทศ ระดับภูมิภาค และระดับชุมชน และยังสร้างรายได้ให้กับประชาชนมีเพิ่มขึ้นเนื่องจากการมีงานทำ (ศิริโชค ประทุมพิทักษ์, 2561) ภายหลังเมื่อโรงงานอุตสาหกรรมสร้างเสร็จแล้วและเริ่มดำเนินกิจกรรมการผลิต พบว่าโรงงานหลายแห่งมีการใช้สารเคมีในกระบวนการผลิตเป็นส่วนใหญ่ และได้มีการปล่อยมลพิษออกสู่ภายนอกจนส่งผลกระทบต่อ การดำเนินชีวิตประจำวันและการประกอบอาชีพ รวมทั้งสร้างปัญหาจนเป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนอย่างมาก (มูลนิธินิติธรรมสิ่งแวดล้อม, 2565) ทำให้ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เป้าหมาย EEC ได้แก่ จังหวัดระยอง จังหวัดชลบุรี และจังหวัดฉะเชิงเทรา มีการร้องเรียนเกี่ยวกับปัญหามลพิษในแต่ละปีเป็นจำนวนมาก ดังแสดงในภาพที่ 1

สถิติการร้องเรียนปัญหามลพิษในพื้นที่เป้าหมาย EEC
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 - 2565 (หน่วย : เรื่อง)

ภาพที่ 1 สถิติการร้องเรียนปัญหามลพิษในพื้นที่เป้าหมาย EEC ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 - 2565
(กรมควบคุมมลพิษ, 2565)

ด้วยเหตุนี้สังคมภายนอกจึงมองว่าโรงงานอุตสาหกรรมดำเนินกิจการอย่างละเมิดกฎหมายและมีส่วนทำให้ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนมีปัญหาสุขภาพ จนประชาชนเกิดการต่อต้านอย่างรุนแรงถึงขั้นมีการฟ้องร้องให้ระงับกิจการ ซึ่งการถูกฟ้องร้องจากประชาชนนั้นส่งผลต่อความเสียหายต่อภาพลักษณ์ของโรงงานอุตสาหกรรมอย่างมากจนอาจส่งผลต่อความอยู่รอดและการเจริญเติบโตของกิจการแบบยั่งยืน (พิพัฒน์ ยอดพฤติการ, 2562) อย่างไรก็ตามประชาชนยังเห็นถึงความจำเป็นของการมีโรงงานอุตสาหกรรมและต้องการให้ดำเนินกิจการต่อไป เพราะการสร้างการมีงานทำให้กับประชาชนจนมีรายได้และสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจให้แก่ประเทศในระยะยาว จึงต้องการให้โรงงานอุตสาหกรรมดำเนินกิจการที่มีการควบคุมและบำบัดมลพิษอย่างถูกต้องควบคู่ไปกับการรับผิดชอบต่อสังคมอย่างจริงจัง (โสภณ พรโชคชัย, 2553) ที่ผ่านมามีโรงงานอุตสาหกรรมจะมีการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมอยู่แล้วก็ตาม แต่กิจกรรมที่แสดงออกมามีส่วนใหญ่มักจะมีรูปแบบเดิม ๆ เช่น การปลูกป่า เก็บขยะ บริจาคสิ่งของ ซึ่งประชาชนมองว่ากิจกรรมเหล่านั้นเป็นเพียงการสร้างภาพลักษณ์อย่างฉาบฉวยโดยที่ไม่ได้รับประโยชน์ตอบแทนกลับคืนมา (Khotwanta, T., 2022)

ความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นหนึ่งในหลักธรรมาภิบาลสิ่งแวดล้อมที่ได้รับการยอมรับจากผู้ประกอบการ ธุรกิจว่าเป็นหนทางที่จะนำไปสู่การยอมรับจากสังคม หากต้องการดำเนินธุรกิจให้เติบโตอย่างมีความยั่งยืน ควรรู้จักและทำความเข้าใจกับสภาพแวดล้อมของชุมชนและประชาชนด้วยการเข้าไปสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างจริงจัง (Freeman, R. E., et al., 2010) โดยอาจจะเริ่มตั้งแต่การจัดช่องทางรับข้อร้องเรียนและรับฟังข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะในกรณีการประกอบกิจการอาจส่งผลกระทบต่อชุมชน และช่องทางรับฟังข้อร้องเรียนที่จัดเตรียมไว้ควรเหมาะสมกับรูปแบบโรงงานอุตสาหกรรมและชุมชนรอบข้าง การแก้ไขด้วยการช่วยเหลือเยียวยาปัญหาทางสังคมด้วยการให้ความช่วยเหลือหรือบริจาคเพื่อเป็นการตอบสนองความคาดหวังของสังคม (Kotler, P., & Lee, N., 2008) หรือการแลกเปลี่ยนความรู้ แนวคิด หรือแลกเปลี่ยนทรัพยากรที่มีประโยชน์ระหว่างกัน ซึ่งอาจจะเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนและประชาชนในท้องถิ่น และทำให้ผู้ประกอบการเข้าใจสภาพแวดล้อมทางสังคมได้ดีขึ้น รวมทั้งรายงานถึงปัญหามลพิษที่อาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนเพื่อจะได้ร่วมกันหาวิธีและหาแนวทางในการทำให้ประชาชนมีสุขภาพที่ดีในระยะยาว ที่ผ่านมามีโรงงานอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ที่แจ้งถึงผลกระทบต่อสุขภาพประชาชนจะเป็นที่ยอมรับจากชุมชนโดยรอบมากขึ้น จนเกิดความพึงพอใจและยอมรับให้องค์กรดำเนินธุรกิจควบคู่ไปกับการเป็นส่วนหนึ่งของสังคมต่อไป (McWilliams, A., 2015)

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงอยากให้โรงงานอุตสาหกรรมได้ตระหนักและให้ความสำคัญกับการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมและส่งเสริมคุณภาพชีวิตด้วยการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมด้วยกิจกรรมที่เป็นที่ยอมรับจาก

ประชาชนในชุมชนอย่างแท้จริง ดังนั้นการศึกษาองค์ประกอบเชิงยืนยันการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงงานอุตสาหกรรมที่มีต่อประชาชนในเขตระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก จะทำให้ได้รูปแบบกิจกรรมการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมที่เหมาะสมและช่วยลดผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมและสังคม เพื่อเพิ่มความเชื่อมั่นของประชาชนที่อาศัยในชุมชนโดยรอบโรงงานอุตสาหกรรมในเขต EEC และพื้นที่ใกล้เคียงกลับคืนมา นำไปสู่การดำเนินธุรกิจที่ยั่งยืนและส่งผลต่อเนื่องไปยังการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศและตอบสนองต่อยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมไทยที่ต้องการการเติบโตทางเศรษฐกิจที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมควบคู่ไปกับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชนต่อ ๆ ไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้ในแต่ละองค์ประกอบเชิงยืนยันการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงงานอุตสาหกรรมที่มีต่อประชาชนในเขตระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก
2. เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ของโมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงงานอุตสาหกรรมที่มีต่อประชาชนในเขตระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research) เพื่อตรวจสอบโมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงงานอุตสาหกรรมที่มีต่อประชาชนในเขตระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก ซึ่งวิธีการดำเนินการวิจัย มีดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดเป้าหมายเขต EEC ได้แก่ จังหวัดระยอง จังหวัดชลบุรี และจังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวนรวม 3.5 ล้านคน (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2562) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิเคราะห์องค์ประกอบในระดับที่ตีความจำนวน 500 คน (Comrey, A. L., & Lee, H. B., 1992) และสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Sampling) โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนที่อาศัยในพื้นที่จังหวัดระยอง ด้วยเหตุผลจากจังหวัดระยองมีจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมที่ขอรับการส่งเสริมการลงทุนในเดือนมกราคม ถึง มิถุนายน พ.ศ. 2564 มากที่สุดเมื่อเทียบกับอีกสองจังหวัด (สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก, 2565) จากนั้นจึงใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่พัฒนามาจากการทบทวนวรรณกรรม เอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) จำนวน 3 ข้อ ส่วนที่ 2 ข้อมูลผลกระทบจากโรงงานอุตสาหกรรมที่มีต่อกลุ่มตัวอย่าง มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) จำนวน 3 ข้อ และส่วนที่ 3 ระดับความสำคัญขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้การแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงงานอุตสาหกรรมที่มีต่อประชาชนในเขตระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก จำนวน 5 องค์ประกอบ และ 13 ตัวบ่งชี้ มีลักษณะแบบวัดเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ (Likert, R., 1932)

3. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามในด้านความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ใช้วิธีการตรวจสอบดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย (Index of Item-Objective Congruence: IOC) โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน พบว่า ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.60 ถึง 0.80 ซึ่ง

มีค่าผ่านตามเกณฑ์ที่ต้องมีค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่า 0.50 ขึ้นไป (Rovinelli, R. J., 1976) จากนั้นนำแบบสอบถามไปหาค่าความเชื่อมั่นโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จากกลุ่มประชาชนที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกัน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน พบว่า ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96 ซึ่งมีความมากกว่า 0.80 แสดงว่าแบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือสูงและสามารถนำไปใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างได้ (Cronbach, L. J., 1951)

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามโดยสำรวจจากประชาชนที่อาศัยอยู่ใกล้เคียงกับโรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดระยอง จนครบตามจำนวน 500 คน จากนั้นนำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วน แล้วจึงนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์เพื่อหาค่าสถิติต่าง ๆ ของแต่ละส่วนที่อยู่ในแบบสอบถาม

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างและข้อมูลผลกระทบที่กลุ่มตัวอย่างได้รับผลกระทบจากโรงงานอุตสาหกรรมจะใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) และ ค่าร้อยละ (Percent) ส่วนข้อมูลระดับความสำคัญขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้ที่อยู่ในองค์ประกอบเชิงยืนยันจะใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงงานอุตสาหกรรมที่มีต่อประชาชนในเขตระยองเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกจะใช้สถิติอ้างอิง ได้แก่ การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) โดยใช้ค่าสถิติที่เป็นเกณฑ์การตรวจสอบตัวแบบที่มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ได้แก่ 1) ค่าดัชนีที่ใช้ในการเปรียบเทียบความกลมกลืนของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (CMIN/DF) น้อยกว่า 3.00 2) ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนเปรียบเทียบ (CFI) มากกว่า 0.95 3) ค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (SRMR) น้อยกว่า 0.08 และ 4) ค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของการประมาณค่าความคลาดเคลื่อน (RMSEA) น้อยกว่า 0.06 (Gaskin, J. & Lim, J., 2016)

การปรับปรุงโมเดลเพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้จะพิจารณาจากค่าตัวแปรที่มีค่า Modification Indices (M.I.) สูงที่สุด จากนั้นพิจารณาตัดตัวบ่งชี้ที่มีค่าน้ำหนักน้อยกว่าออกไป แล้วจึงวิเคราะห์ผลใหม่ เพื่อให้โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2563)

การทดสอบความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) เพื่อพิจารณาถึงความเหมาะสมขององค์ประกอบว่ามีความสามารถในการอยู่ในตัวแบบนั้นจริง จะใช้ค่าที่เป็นเกณฑ์การตรวจสอบ ได้แก่ 1) การวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) ระหว่างตัวบ่งชี้กับองค์ประกอบ จะใช้เกณฑ์การยอมรับที่น้ำหนักองค์ประกอบมีค่ามากกว่า 0.50 และมีนัยสำคัญทางสถิติ (Klinkhajon, S., 2021) 2) ค่าความเที่ยงตรงขององค์ประกอบ (Composite Reliability: CR) มากกว่า 0.70 (Hair, JR, J.F. et al. , 2011) และ 3) ค่าความแปรปรวนเฉลี่ยของตัวแปรแฝงที่ถูกสกัดได้ (Average Variance Extracted: AVE) มากกว่า 0.50 (Fornell, C. & Larcker, D., 1981)

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอาชีพเป็นพนักงานเอกชน/รับจ้าง มากที่สุด จำนวน 213 คน (ร้อยละ 42.60) รองลงมา คือ ทำธุรกิจส่วนตัว จำนวน 165 คน (ร้อยละ 33.00) นักเรียน/นักศึกษา จำนวน 72 คน (ร้อยละ 14.40) และข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 50 คน (ร้อยละ 10.00) สำหรับจำนวนสมาชิกในครอบครัวของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า มีจำนวนสมาชิก 3-4 คน มากที่สุด จำนวน 183 คน (ร้อยละ 36.60) รองลงมา คือ จำนวนสมาชิกมากกว่า 4 คน จำนวน 173 คน (ร้อยละ 34.60) และ จำนวน 1-2 คน จำนวน 144 คน (ร้อยละ 28.80) ส่วนระยะเวลาที่กลุ่มตัวอย่างอาศัยอยู่รอบโรงงานอุตสาหกรรม พบว่า อาศัยอยู่มาเป็นระยะเวลา

มากกว่า 5 ปี มากที่สุด จำนวน 311 คน (ร้อยละ 62.20) รองลงมา คือ อาศัยอยู่มาเป็นระยะเวลา 1-5 ปี จำนวน 135 คน (ร้อยละ 27.0) และ อาศัยอยู่มาเป็นระยะเวลาไม่เกิน 1 ปี จำนวน 54 คน (ร้อยละ 10.80)

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผลกระทบจากโรงงานอุตสาหกรรมที่มีต่อประชาชนในเขตระเปียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก

พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เคยเจ็บป่วยที่มีสาเหตุมาจากโรงงานอุตสาหกรรม จำนวน 375 คน (ร้อยละ 75.00) ที่เหลือคือกลุ่มตัวอย่างเคยเจ็บป่วยที่มีสาเหตุมาจากโรงงานอุตสาหกรรม จำนวน 125 คน (ร้อยละ 25.00) ส่วนมลภาวะจากโรงงานอุตสาหกรรมที่รบกวนกลุ่มตัวอย่างมากที่สุด ได้แก่ มลภาวะทางอากาศ จำนวน 245 คน (ร้อยละ 49.00) รองลงมาได้แก่ มลภาวะทางกลิ่น จำนวน 170 คน (ร้อยละ 34.00) มลภาวะจากสิ่งปฏิกูล/สารเคมี จำนวน 43 คน (ร้อยละ 8.60) และมลภาวะทางน้ำ จำนวน 42 คน (ร้อยละ 8.40) สำหรับการเอาใจใส่และดูแลสุขภาพประชาชน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่แสดงความเห็นว่าโรงงานอุตสาหกรรมเอาใจใส่และดูแลสุขภาพของประชาชนยังไม่เพียงพอ จำนวน 354 คน (ร้อยละ 70.80) ที่เหลือแสดงความเห็นว่า โรงงานอุตสาหกรรมเอาใจใส่และดูแลสุขภาพของประชาชนเพียงพอ จำนวน 146 คน (ร้อยละ 29.20)

3. ผลการวิเคราะห์ระดับความสำคัญขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้ที่อยู่ในองค์ประกอบเชิงยืนยันการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงงานอุตสาหกรรมที่มีต่อประชาชนในเขตระเปียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก

พบว่า องค์ประกอบเชิงยืนยันการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงงานอุตสาหกรรมที่มีต่อประชาชนในเขตระเปียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก มีความสำคัญโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.86$, S.D. = 0.74) สามารถแสดงเป็นรายองค์ประกอบ ดังนี้

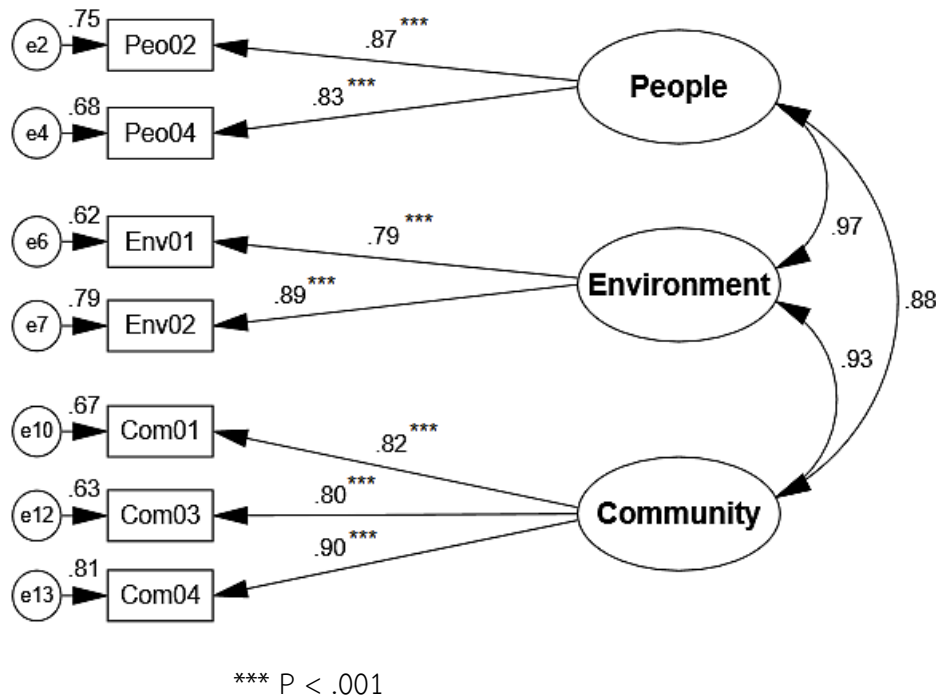
การดูแลประชาชน (People) มีความสำคัญโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.86$, S.D. = 0.86) ผลการพิจารณาตัวบ่งชี้เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ 1) การชดเชยความเดือดร้อนให้กับประชาชนที่ได้รับผลกระทบอย่างเหมาะสม (Peo02) ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.95) 2) การจัดกิจกรรมตรวจสุขภาพประชาชนที่อาศัยอยู่รอบพื้นที่โรงงานทุกปี (Peo01) ($\bar{X} = 3.88$, S.D. = 0.96) 3) การเปิดโอกาสให้ประชาชนที่อาศัยรอบโรงงานอุตสาหกรรมแจ้งข้อร้องเรียนได้ตลอดเวลา (Peo04) ($\bar{X} = 3.85$, S.D. = 0.95) 4) การเฝ้าระวังและตรวจวัดมลภาวะที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพประชาชนอย่างสม่ำเสมอ (Peo03) ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = 0.93) และ 5) การเยี่ยมเยียนชุมชนเพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีกับประชาชนอย่างสม่ำเสมอ (Peo05) ($\bar{X} = 3.77$, S.D. = 0.92)

การดูแลรักษาสีงแวดล้อม (Environment) มีความสำคัญโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = 0.82) ผลการพิจารณาตัวบ่งชี้เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ 1) การจัดช่องทางรับข้อเรียนและข้อคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาผลกระทบจากชุมชน (Env02) ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.96) 2) การเข้าไปแก้ไขปัญหาย่างทันทเมื่อโรงงานสร้างผลกระทบต่อสีงแวดล้อม (Env01) ($\bar{X} = 3.84$, S.D. = 0.96) 3) การตรวจความปลอดภัยในการดำเนินงานที่มีผลกระทบต่อสีงแวดล้อมอย่างสม่ำเสมอ (Env03) ($\bar{X} = 3.73$, S.D. = 0.91) และ 4) การจัดให้มีบุคลากรเชี่ยวชาญไว้เพื่อคอยดูแลปัญหาด้านสีงแวดล้อมที่เกิดจากการดำเนินกิจกรรมการผลิต (Env04) ($\bar{X} = 3.66$, S.D. = 0.90)

การมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชน (Community) มีความสำคัญโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$, S.D.=0.74) ผลการพิจารณาตัวบ่งชี้เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ 1) การสนับสนุนกิจกรรมของชุมชนในด้านต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง (Com04) ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.90) 2) การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานอื่นที่อยู่รอบโรงงาน (Com01) ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.89) 3) การรับประชาชนที่อาศัยอยู่รอบโรงงานเข้าทำงานตามความรู้ความสามารถ (Com03) ($\bar{X} = 3.92$, S.D. = 0.86) และ 4) การสนับสนุนงบประมาณให้ชุมชนนำไปพัฒนาระบบสาธารณูปโภค (Com02) ($\bar{X} = 3.59$, S.D. = 0.83)

4. ผลการพัฒนาตัวบ่งชี้ภายในโมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงงานอุตสาหกรรมที่มีต่อประชาชนในเขตระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก

ผู้วิจัยทำการปรับปรุงโมเดลเพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้ในโมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงงานอุตสาหกรรมที่มีต่อประชาชนในเขตระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกที่มีความสอดคล้องดีกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ผลการพัฒนาดังแสดงในภาพที่ 2

CMIN/DF = 1.54 CFI = 0.98 SRMR = 0.01 RMSEA = 0.03

ภาพที่ 2 โมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงงานอุตสาหกรรมที่มีต่อประชาชนในเขตระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกที่มีความสอดคล้องดีกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (คะแนนมาตรฐาน)

จากภาพที่ 2 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบแต่ละคู่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็นบวกทั้งหมด แสดงว่าทั้ง 3 องค์ประกอบ มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน สรุปได้ว่า โมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงงานอุตสาหกรรมที่มีต่อประชาชนในเขตระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ และ 7 ตัวบ่งชี้ ได้แก่

องค์ประกอบที่ 1 การดูแลประชาชน (People) สามารถวัดได้จาก 2 ตัวบ่งชี้ โดยตัวบ่งชี้ที่มีค่ามากที่สุด ได้แก่ การชดเชยความเดือดร้อนให้ประชาชนที่ได้รับผลกระทบอย่างเหมาะสม (Peo02) เท่ากับ 0.87 และตัวบ่งชี้ที่มีค่าน้อยสุด ได้แก่ การเปิดโอกาสให้ประชาชนที่อาศัยรอบโรงงานอุตสาหกรรมแจ้งข้อร้องเรียนได้ตลอดเวลา (Peo04) เท่ากับ 0.83

องค์ประกอบที่ 2 การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม (Environment) สามารถวัดได้จาก 2 ตัวบ่งชี้ โดยตัวบ่งชี้ที่มีค่ามากที่สุด ได้แก่ การจัดช่องทางรับข้อเรียนและข้อคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหามลภาวะจากชุมชน (Env02) เท่ากับ 0.89 และตัวบ่งชี้ที่มีค่าน้อยสุด ได้แก่ การเข้าไปแก้ไขปัญหอย่างทันทีเมื่อโรงงานสร้างผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม (Env01) เท่ากับ 0.79

องค์ประกอบที่ 3 การมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชน (Community) สามารถวัดได้จาก 3 ตัวบ่งชี้ โดยตัวบ่งชี้ที่มีความมากที่สุด ได้แก่ การสนับสนุนกิจกรรมของชุมชนในด้านต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง (Com04) เท่ากับ 0.90 รองลงมา คือ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานอื่นที่อยู่รอบโรงงาน (Com01) เท่ากับ 0.82 และการรับประชาชนที่อาศัยอยู่รอบโรงงานเข้าทำงานตามความรู้ความสามารถ (Com03) เท่ากับ 0.80 ตามลำดับ

5. ผลการตรวจสอบความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ของโมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงงานอุตสาหกรรมที่มีต่อประชาชนในเขตระบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก

การตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงงานอุตสาหกรรมที่มีต่อประชาชนในเขตระบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าดัชนีที่ใช้ในการตรวจสอบโมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงงานอุตสาหกรรมที่มีต่อประชาชนในเขตระบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกที่มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ค่าดัชนี	เกณฑ์ที่ตรวจสอบ	ค่าที่ได้
1) CMIN/DF	ค่าน้อยกว่า 3.00	1.54
2) CFI	ค่ามากกว่า 0.95	0.98
3) SRMR	ค่าน้อยกว่า 0.08	0.01
4) RMSEA	ค่าน้อยกว่า 0.06	0.03

จากตารางที่ 1 พบว่า ทุกค่าดัชนีผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนด แสดงว่าโมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงงานอุตสาหกรรมที่มีต่อประชาชนในเขตระบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกหลังการปรับปรุงแล้วมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

6. ผลการวิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้างเพื่อพิจารณาถึงความเหมาะสมของตัวบ่งชี้ในการเป็นตัวชี้วัดในแต่ละองค์ประกอบหลักนั้นจริง

การวิเคราะห์น้ำหนักองค์ประกอบ (Factor loading) ค่าความเที่ยงตรงขององค์ประกอบ (CR) และค่าความแปรปรวนเฉลี่ยของตัวแปรแฝงที่ถูกสกัดได้ (AVE) เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของโมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงงานอุตสาหกรรมที่มีต่อประชาชนในเขตระบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก ผลการวิเคราะห์ พบว่ามีค่าผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนด ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) ความเที่ยงตรงขององค์ประกอบ (CR) และค่าความแปรปรวนเฉลี่ยของตัวแปรแฝงที่ถูกสกัดได้ (AVE)

องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้	Factor loading (มากกว่า 0.50)	CR (มากกว่า 0.70)	AVE (มากกว่า 0.50)
การดูแลประชาชน (People)			0.83	0.72
	Peo02	0.87		
	Peo04	0.83		
การดูแลรักษาสสิ่งแวดล้อม (Environment)			0.83	0.71
	Env01	0.79		
	Env02	0.89		
การมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชน (Community)			0.88	0.70
	Com01	0.82		
	Com03	0.80		
	Com04	0.90		

จากตารางที่ 2 สรุปได้ว่า โมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงงานอุตสาหกรรมที่มีต่อประชาชนในเขตระเปียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก ที่ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก และ 7 ตัวบ่งชี้ มีค่าผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนด แสดงว่ามีความเหมาะสม

อภิปรายผล

ผลการวิจัย พบว่า องค์ประกอบการดูแลประชาชน การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม และการมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชนมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน แสดงให้เห็นว่าการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมด้วยการทำกิจกรรมแบบเดิมไม่ใช่เป็นสิ่งที่ช่วยเสริมสร้างภาพลักษณ์ที่จะทำให้เกิดประโยชน์ที่ยั่งยืนกับองค์กร แต่การดำเนินธุรกิจภายใต้กฎระเบียบอย่างถูกต้องและชัดเจนรวมทั้งการดูแลและลดการทำลายสิ่งแวดล้อมจะส่งผลดีต่อภาพลักษณ์ขององค์กร และสร้างความน่าเชื่อถือต่อลูกค้าและสังคม (Chutha, R., & Noppadon, P., 2022) รวมทั้งเป็นการแสดงให้เห็นถึงความรับผิดชอบต่อสังคม ประเทศชาติ และส่วนรวม อีกทั้งจะเป็นสิ่งที่ช่วยปกป้องผู้ประกอบการโรงงานอุตสาหกรรมให้ประสบความสำเร็จได้อย่างยั่งยืน (Jenkanob, T., Loatong, P., 2021)

ในด้านการดูแลประชาชนนั้น พบว่า ประชาชนให้ความสำคัญกับการได้รับการชดเชยมากกว่าเรื่องอื่น อาจเป็นเพราะว่าหากเกิดการเจ็บป่วยจากสาเหตุที่มาจาก การแพร่กระจายมลพิษของโรงงานอุตสาหกรรม จะทำให้ประชาชนต้องขาดรายได้เนื่องจากไม่สามารถไปทำงานได้อีกทั้งต้องจ่ายค่ารักษาพยาบาลด้วยตัวเองจึงต้องการให้โรงงานอุตสาหกรรมชดเชยความเดือดร้อนอย่างเหมาะสมเพื่อไม่ให้ประชาชนต้องเดือดร้อนเรื่องเงินมากขึ้น จึงควรชดเชยหรือเยียวยาอย่างด้านสุขภาพอนามัยอย่าง และเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการที่ว่า “ผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย” (Noigraiprai, K., & Rodjun, J., 2021) นอกจากนี้การชดเชยความเสียหายที่เกิดขึ้นยังเป็นการแสดงให้เห็นว่าโรงงานอุตสาหกรรมยังคงตระหนักถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นและมีจิตสำนึกที่จะลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมเช่นกัน (Thumneab, K., 2021) อีกทั้งเป็นการแสดงให้เห็นถึงการเคารพกฎหมายและเคารพสิทธิขั้นพื้นฐานและอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนที่ได้รับผลกระทบอย่างเป็นรูปธรรม (Prapaporn, R., 2021) เพื่อให้ครอบคลุมกับความเสียหายที่เกิดขึ้นจริงอย่างสมเหตุสมผลอันจะส่งผลให้ประชาชนและชุมชนยอมรับการดำเนินกิจการของโรงงานอุตสาหกรรมมากขึ้น (Prachayanee, J., & Pherm, L., 2021) นอกจากนี้ยังควรสร้างเครือข่ายสุขภาพและความปลอดภัยเพื่อป้องกันความเจ็บป่วยที่จะเกิดขึ้นแก่ประชาชนที่อาศัยอยู่รอบชุมชน ซึ่งการป้องกันก็จะทำให้ประชาชนมีสุขภาพที่แข็งแรงได้อย่างยั่งยืน (Kaopattanaskul, P., 2020)

ส่วนด้านการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม พบว่าประชาชนมีความต้องการให้โรงงานอุตสาหกรรมจัดช่องทางรับข้อร้องเรียนและรับฟังข้อคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหามลภาวะจากชุมชนมากที่สุด อาจเป็นเพราะว่าประชาชนไม่ต้องการที่ให้โรงงานอุตสาหกรรมกระทำผิดกฎหมายหรือฝ่าฝืนกฎระเบียบของธุรกิจที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพประชาชน ดังนั้นโรงงานอุตสาหกรรมควรตระหนักถึงการดำเนินการกิจการที่ใส่ใจถึงประชาชนอยู่ตลอดเวลาด้วยการวางแผนและแก้ไขปัญหาคือข้อร้องเรียนโดยการจัดตั้งแผนกและสร้างช่องทางรับข้อร้องเรียนเพื่อจะได้อยู่ร่วมกันดีขึ้น (Chuarkham, K, et al., 2022) ขณะเดียวกันระบบการจัดการข้อร้องเรียนด้านสิ่งแวดล้อมควรพัฒนาให้มีประสิทธิภาพเพื่อเป็นการส่งเสริมความยั่งยืนขององค์กรมากขึ้น (Hong, J. et al., 2021) นอกจากนี้การเปิดช่องทางรับข้อร้องเรียนให้แก่ประชาชนยังเป็นการแสดงให้เห็นว่าโรงงานอุตสาหกรรมมีหลักธรรมาภิบาลที่ดีและมีจรรยาบรรณในการดำเนินธุรกิจขององค์กร (Khiewgasem, N. & Chompunth, C., 2018) การแสดงออกถึงการปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับด้านสิ่งแวดล้อมอย่างจริงจัง และปฏิบัติตามอย่างตอเนื่อง ยังเป็นการสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันในทางธุรกิจจนอาจส่งผลดีต่อการดำเนินงานอย่างแท้จริง (Klinkhajon, S., 2021)

สำหรับการมีส่วนร่วมดูแลพัฒนาชุมชน พบว่า ประชาชนต้องการให้โรงงานอุตสาหกรรมสนับสนุนกิจกรรมของชุมชนในด้านต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง ถึงแม้ว่าโรงงานอุตสาหกรรมจะดำเนินกิจการจนทำให้เศรษฐกิจชุมชนเติบโตจากการที่ประชาชนมีรายได้เพราะมีงานทำก็จริง แต่ว่าปัญหาจากมลภาวะจากโรงงานอุตสาหกรรมก็ยังส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนในชุมชนอย่างสม่ำเสมอ จึงอยากให้โรงงานทุกแห่งกำหนดนโยบายที่มีส่วนร่วมพัฒนาชุมชน ด้วยการร่วมสนับสนุนกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ของชุมชนให้มากที่สุดเพื่อสร้างคุณค่าร่วมกันระหว่างการพัฒนาเติบโตของชุมชนควบคู่ไปกับการเติบโตขององค์กรและอยู่ร่วมกับชุมชนได้อย่างสงบสุข เช่น การพัฒนา บ้าน วัด โรงเรียน การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม (Taesillapasathit, A., & Piphatanangkun, C., 2022) หรืออาจจะเป็นการจัดกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมที่มุ่งเน้นกิจกรรมที่สนับสนุนการพัฒนาคุณภาพชีวิตและสนับสนุนสิ่งจำเป็นที่เร่งด่วนในภาวะวิกฤต เช่น การบริจาคเพื่อการกุศล เช่น ทุนการศึกษา อุปกรณ์การเรียนการสอน จัดตั้งโครงการช่วยเหลือภัยพิบัติ จะเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับองค์กรและทำให้ชุมชนมีทัศนคติที่ดีกับองค์กรมากขึ้น (Choopun, J. et al., 2021)

สรุปและข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยนี้สรุปได้ว่า ตัวแบบการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงงานอุตสาหกรรมที่มีต่อประชาชนในเขตระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 การดูแลประชาชน วัดได้จาก 2 ตัวบ่งชี้สำคัญเรียงตามลำดับ คือ การชดเชยความเดือดร้อนให้ประชาชนที่ได้รับผลกระทบอย่างเหมาะสม และการเปิดโอกาสให้ประชาชนที่อาศัยรอบโรงงานอุตสาหกรรมแจ้งข้อร้องเรียนได้ตลอดเวลา องค์ประกอบที่ 2 การดูแลรักษาสสิ่งแวดล้อม (Environment) วัดได้จากจาก 2 ตัวบ่งชี้ที่สำคัญเรียงตามลำดับ คือ การจัดช่องทางรับข้อเรียนและข้อคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหามลภาวะจากชุมชน และการเข้าไปแก้ไขปัญหาย่างทันทีเมื่อโรงงานสร้างผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และองค์ประกอบที่ 3 วัดได้จาก 3 ตัวบ่งชี้ที่สำคัญสุดเรียงตามลำดับ คือ การสนับสนุนกิจกรรมของชุมชนในด้านต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานอื่นที่อยู่รอบโรงงาน และการรับประชาชนที่อาศัยอยู่รอบโรงงานเข้าทำงานตามความรู้ความสามารถ ซึ่งองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ทั้งหมดมีความเหมาะสมในการอยู่ในโมเดล จึงสามารถนำโมเดลนี้ไปใช้สร้างรูปแบบกิจกรรมที่เป็นการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมให้กับประชาชนและชุมชนที่อาศัยอยู่ในบริเวณโรงงานอาหารอุตสาหกรรมเพื่อให้เกิดการยอมรับและได้รับความเชื่อมั่นกลับคืนมา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากการศึกษาครั้งนี้ คือ การสร้างจิตสำนึกให้ผู้ประกอบการตั้งแต่เริ่มต้นด้วยการดำเนินกิจการให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดอย่างเคร่งครัดเพื่อจะได้ไม่เกิดปัญหากับประชาชนและชุมชน แต่อย่างไรก็ตามประชาชนยังวิตกกังวลถึงปัญหาสุขภาพและมีความเห็นว่าโรงงานอุตสาหกรรมยังดูแลเอาใจใส่ต่อปัญหาดังกล่าวนี้น้อยเกินไป ดังนั้น นอกเหนือจากการดูแลเอาใจใส่อย่างเพียงพอตามที่กฎหมายกำหนดแล้ว เรื่องของการชดเชยความเสียหายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับสุขภาพของประชาชน ควรมีการชดเชยและดูแลสุขภาพประชาชนให้มากขึ้นกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้ เพื่อให้ประชาชนได้เห็นถึงความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงงานอุตสาหกรรมอย่างแท้จริง นั้นอาจจะทำให้ประชาชนและชุมชนพร้อมที่จะให้ความร่วมมือและสนับสนุนกิจกรรมทางธุรกิจได้ดำเนินต่อไปอีกยาวนาน ส่วนข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ควรมีการสำรวจความคิดเห็นจากประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากโรงงานอุตสาหกรรมในพื้นที่ EEC จังหวัดชลบุรี และจังหวัดฉะเชิงเทรา เพื่อจะได้นำผลการศึกษาที่ได้มาเปรียบเทียบกัน และกำหนดเป็นรูปแบบกิจกรรมที่เป็นประโยชน์และตรงตามความต้องการของประชาชนและชุมชนในเขต EEC ได้อย่างแท้จริง

เอกสารอ้างอิง

- กรมควบคุมมลพิษ. (2565). สถิติการร้องเรียนปัญหามลพิษ ปี พ.ศ. 2560-2565. เรียกใช้เมื่อ 15 มีนาคม 2565 จาก <https://www.pcd.go.th/stattype/1>
- จารุวรรณ เหมยาร. (2565). เขตปลอดอากรกิจการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ภายในเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก. เรียกใช้เมื่อ 22 กันยายน 2565 จาก https://www.customs.go.th/data_files/527272e1169b6cad538f91fa53e8d96f.pdf
- ชานินทร์ ศิลป์จารุ. (2563). การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS และ AMOS. (พิมพ์ครั้งที่ 18). กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนสามัญปิซิเนสอาร์แอนด์ดี.
- พิพัฒน์ ยอดพฤติการ. (2562). CSR ระหว่างได้ภาพ กับได้ผล. เรียกใช้เมื่อ 26 พฤษภาคม 2562 จาก <https://www.bangkokbiznews.com/blog/detail/647335>
- มูลนิธินิติธรรมสิ่งแวดล้อม. (2565). เครือข่ายประชาชนคนรักระยองร้อง กก.วล. – 13 ปี เขตควบคุมมลพิษระยองไม่คืบหน้า ให้เร่งรัดแก้ปัญหา. เรียกใช้เมื่อ 20 กุมภาพันธ์ 2565 จาก <https://enlawfoundation.org/rayongpollutioncontrol/>
- ศิริโชค ประทุมพิทักษ์. (2561). ผลกระทบต่อชุมชนที่เกิดจากการตั้งนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุดในโครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก : กรณีของเทศบาลเมืองมาบตาพุด. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยพายัพ, 10(2), 82-89.
- สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก. (2565). ความเป็นมาของ อีอีซี. เรียกใช้เมื่อ 2 กุมภาพันธ์ 2565 จาก <https://www.eeco.or.th/th/government-initiative/why-eec>
- สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก. (2565). ภาพรวมการขอรับการส่งเสริมการลงทุนใน EEC. เรียกใช้เมื่อ 2 กุมภาพันธ์ 2565 จาก <https://www.eeco.or.th/th/news/381>
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2562). รายงานการศึกษาผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรและข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อการพัฒนาประเทศจากผลการคาดประมาณประชากรของประเทศไทย. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- โสภณ พรโชคชัย. (2553). แนวทางการแก้ปัญหามลพิษมาบตาพุด. จดหมายถึงรัฐบาลที่ TAF 11/235/53. เรียกใช้เมื่อ 8 สิงหาคม 2565 จาก http://www.thaiappraisal.org/thai/letter/letter_view.php?strquery=letter18.htm
- Choopun, J. et al. (2021). Attitudes of Khanom Community towards CSR Activities of Khanom Gas Separation Plant, PTT Public Company Limited Year 2021. RMUTK Journal of Liberal Arts, 3(2), 89-104.
- Chuarkham, K, et al. (2022). Conditions for sustainable coexistence of industrial plants and communities Case Study: Sri Trang Agro- Industry Company and Bangrak- Saphanchang Community, Mueangtrang District, Trang Province. Journal of MCU Peace Studies, 10(3), 998-1012.
- Chutha, R., & Noppadon, P. (2022). Environmental Community Responsibility Strategy Of Cement Industry In Saraburi Province. Journal of Social Science and Buddhistic Anthropology, 7(4), 243-258.
- Comrey, A. L., & Lee, H. B. (1992). A First Course in Factor Analysis (2nd ed.). Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum.
- Cronbach, L. J. (1951). Coefficient alpha and the internal structure of tests. psychometrika, 16(3), 297-334.

- Fornell, C. & Larcker, D. (1981). "Evaluating structural equation models with unobservable variables and measurement error". *Journal of Marketing Research*, 18(1), 39-50.
- Freeman, R. E., et al. (2010). Stakeholder theory: The state of the art. *The academy of management annals*, 4(1), 403-445.
- Gaskin, J. & Lim, J. (2016). "Model Fit Measures". Retrieved February 11, 2023, from <http://statwiki.gskination.com/index.php?title=CFA>
- Hair, JR, J.F. et al. . (2011). "PLS-SEM: Indeed a Silver Bullet". *Journal of Marketing Theory and Practice*, 19(2), 139-151.
- Hong, J. et al. (2021). Towards environmental sustainability in the local community: Future insights for managing the hazardous pollutants at construction sites. *Journal of Hazardous Materials*, 403(2021), 123804.
- Jenkanob, T., Loatong, P. (2021). Corporate Social Responsibility towards Entrepreneurial Ethics. *Journal of Management Science Research, Surindra Rajabhat University*, (5)1, 82-93.
- Kaopattanaskul, P. (2020). Guideline for Management of Health and Occupational Health for Labor in Industrial Business. *Journal of Safety and Health*, 13(1), 10-24.
- Khiewgasem, N. & Chompunth, C. (2018). Environmental Governance for Petrochemical Industry: A case study of IRPC Public Company Limited. In *Proceeding National & International Conference*, 1(9), 579-589.
- Khotwanta, T. (2022). CSR ยุคใหม่ควรไปไกลกว่าการปลูกป่า เก็บขยะ และบริจาคของ. Retrieved สิงหาคม 2, 2565, from <https://thematter.co/social/corporate-social-responsibility-trend-2022/181982>
- Klinkhajon, S. (2021). The Role of Environmental Practices and Competitive Advantage Effect on Organization Performance of Industrial in Thailand. *Journal of Modern Management Science*, 14(2), 20-34.
- Kotler, P., & Lee, N. (2008). *Corporate social responsibility: Doing the most good for your company and your cause*. Hoboken, New Jersey: John Wiley & Sons, Inc.
- Likert, R. (1932). A Technique for the Measurement of Attitudes. *Archives of Psychology*, 22(140), 1-55.
- McWilliams, A. (2015). Corporate Social Responsibility. In (C. Cooper, L., McGee, J., Bonnici, T. S. (eds). *Wiley Encyclopedia of Management: Strategic Management Volume 12*. New Jersey: Wiley Encyclopedia of Management.
- Noigraiprai, K., & Rodjun, J. (2021). The concept of establishing a fund to remedy damages to people's health and lives from industrial pollution by means of specific tax collection. *Journal of MCU Nakhondhat*, 8 (5), 363-377.
- Prachayanee, J., & Pherm, L. (2021). Legal Measures In Environmental Litigation: Study The Case Of Natural Resource And Environment Valuation. *Pa~n~na Panithan Journal*, 6(2), 211-224.
- Prapaporn, R. (2021). Legal Measures for Remedy for People Affected by Dust Pollution. *Law and Local Society Journal*, 5(1), 141-176.
- Rovinelli, R. J. (1976). *Methods for Validating Criterion-Referenced Test Items*. Unplblisded Doctoral Dissertation. University of Massachusetts Amherst. Retrieved September 5, 2022, from

https://scholarworks.umass.edu/cgi/viewcontent.cgi?referer=https://www.google.co.th/&httpsredir=1&article=4661&context=dissertations_1 “

- Taesillapasathit, A., & Piphatanangkun, C. (2022). Management Model for Social Responsibility of Limestone Industrial Mining for Construction in Thailand in the Next Decade (2020-2029). *Dhammathas Academic Journal*, 22(2), 327-336.
- Thumneab, K. (2021). Investigate The People's Perspectives on The Assessment of Civil Damages Based on The Principle of Exemplary Damages About the Pollution Problem from The Municipal Solid Waste: A Case Study of Tadthong Subdistrict Administrative Organization, Sri That Dist. *Udon Thani Rajabhat University Journal of Humanities and Social Science*, 10(2), 77-92.